

แนวทางการบริหารเพื่อการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการ PLC
ของโรงเรียนบ้านห้วยหญ้าไซ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 2

The Guidelines for Teacher Development in Learning Management by
PLC Process of Ban Huai Ya Sai School Under the Jurisdiction of
Chiang Rai Primary Educational Service Area Office, Region 2

ธนากร บุญเลิง¹ ณัฏฐ์ รัตนศิรินิชกุล²

Thanakorn Boonloeng, Nat Rattanasirinichakun

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบ 2) ศึกษาความต้องการจำเป็น และ 3) แนวทางการบริหารเพื่อการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการ PLC ของโรงเรียนบ้านห้วยหญ้าไซ วิธีดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ประชากรความต้องการจำเป็นและการศึกษาแนวทาง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 30 คน ผู้ให้ข้อมูลในขั้นตอนการสร้างแนวทาง ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ตารางการสังเคราะห์ข้อมูล การประเมินความต้องการจำเป็น ความเหมาะสมของแนวทาง ความพึงพอใจ การสะท้อนคิด การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เนื้อหา และวิธี priority needs index (PNImodified) ผลการวิจัย 1.การบริหารเพื่อการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) พบว่ามี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) การบริหารเพื่อการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ และ 3) กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) 2. ต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยภาพรวม 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการกำหนดยุทธวิธีในการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการศึกษาผู้เรียน 3. แนวทางการบริหารเพื่อการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ โดยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ (Keywords):แนวทางการบริหาร; การพัฒนาครู; การจัดการเรียนรู้; กระบวนการ PLC

Received: 2023-02-21 Revised: 2023-05-18 Accepted: 2023-05-19

¹ โรงเรียนห้วยหญ้าไซ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 Ban Huai Ya Sai School Chiang Rai Primary Educational Service Area Office, Region 2. Corresponding Author e-mail: tbgunnerbanksingh@gmail.com

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง Faculty of Education Lampang Rajabhat University. e-mail: tbgunnerbanksingh@gmail.com

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the components, 2) to study the needs, and 3) to administer guidelines for teacher development in learning management by PLC process of Ban Huai Ya Sai School. The 3-step research methodology, population, needs and guideline study were 30 school administrators and teachers. The informants in the guideline construction process were 6 experts. Research tools were synthesis tables. information Assessment of needs Appropriateness of the approach, satisfaction, reflection, data analysis using frequency, percentage, mean, standard deviation. Content analysis and priority needs index method (PNImodified) Research Findings 1.Management for teacher development in learning management by the process of professional learning community (PLC) found that there were 3 components: 1) principles 2) management for teacher development in learning management and 3) professional learning community process (PLC) 2.The need for management for teacher development in learning management by learning community process Professional knowledge (PLC) as a whole, the first three are the formulation of teaching strategies. Learning activities 3.Administrative guidelines for teacher development in learning management The Professional Learning Community (PLC) process is appropriate. The average is at the highest level.

Keywords: The Guidelines for Administrative; Teacher development; Learning management; PLC process

บทนำ (Introduction)

“การศึกษาสร้างคน คนสร้างชาติ” แสดงให้เห็นว่าการศึกษามีความจำเป็นและเป็นรากฐานที่สำคัญต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ ประเทศที่มีทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพย่อมก่อให้เกิดการพัฒนาทั้งด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ดังนั้นในการพัฒนาประเทศจะมั่นคงและยั่งยืน ต้องเกิดจากการสร้างรากฐานของประเทศให้แข็งแกร่งและมั่นคง การพัฒนาการศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำประเทศชาติให้พัฒนาสู่เป้าหมาย ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับประเทศอื่นได้อย่างภาคภูมิใจ สอดคล้องกับหลักการ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยให้คนเป็นศูนย์กลาง เพื่อสร้างความมั่นคงของชาติและเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาการศึกษาจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย เพื่อให้ให้นักเรียนทุกระดับทุกประเภท ได้มีความรู้ และทักษะแห่งโลกยุคใหม่ควบคู่กันไป นอกจากนี้ยังเร่งปรับระบบสนับสนุนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน ยกระดับความแข็งแกร่งมาตรฐานวิชาชีพครูและผู้บริหารโรงเรียน มีความสามารถในการบริหารจัดการ และเป็นผู้นำทางวิชาการ สร้างระบบให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นองค์กรคุณภาพที่แข็งแกร่ง และมี

ประสิทธิภาพเพื่อการให้บริการที่ดี ทุ่มมาตรการเพื่อยกระดับคุณภาพโรงเรียนที่พัฒนาแล้ว และโรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่ได้คุณภาพ เพื่อไม่ให้นักเรียนต้องเสียโอกาสได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จึงเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดระบบและกระจายอำนาจการจัดการศึกษาในประเทศไทยให้ครอบคลุมมากขึ้น โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 มาตรา 33 การบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ยึดเขตพื้นที่การศึกษาโดยแบ่งเป็น เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาและเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา อีกทั้งกฎกระทรวงว่าด้วยกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการแบ่งส่วนราชการภายในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พ.ศ.2553 ลงวันที่ 13 กันยายน 2553 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ.2553 ลงวันที่ 28 ตุลาคม 2553 กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาที่สำคัญคือ การจัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ได้ศึกษาวิเคราะห์บริบทที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) นโยบายรัฐบาล นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2558-2564 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ จุดเน้นนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ แผนพัฒนาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ผลการดำเนินงาน อำนาจหน้าที่ และผลวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 มากำหนดสาระสำคัญของแนวทางขับเคลื่อนจุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ปีการศึกษา 2564 ภายใต้วิสัยทัศน์ที่ว่า ผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 “มีคุณภาพด้านวิชาการ การสื่อสารก้าวหน้า เปี่ยมคุณค่าด้วยคุณธรรม” จึงได้กำหนดกรอบแนวคิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา “CR2ACTS Model” ขึ้น และเพื่อการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ได้มีการจัดตั้งศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งหมด 14 ศูนย์ เป็นผู้ขับเคลื่อนงานนโยบาย เพื่อให้เกิดคุณภาพและประสิทธิภาพส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนอย่างอย่างสูงสุด ในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาป่าแดด-แม่สรวย ประกอบด้วย โรงเรียนทั้งหมด 15 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลแม่สรวย โรงเรียนบ้านสันกลาง (ราษฎร์พัฒนา) โรงเรียนบ้านโป่งฟูเฟื่อง โรงเรียนบ้านหนองผ่า โรงเรียนป่าบางท้าวแก่นจันทน์ โรงเรียนบ้านป่าแดด (เวทยาสมิทธิ) โรงเรียนบ้านดอนสลี โรงเรียนชุมชนบ้านโป่ง โรงเรียนบ้านหัวฝาย โรงเรียนบ้านแม่ตาช้าง โรงเรียนบ้านห้วยมะแกง โรงเรียนบ้านห้วยสะลักวิทยา และโรงเรียนบ้านห้วยหญ้าไซ

โรงเรียนบ้านห้วยหญ้าไซเป็นโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาป่าแดด-แม่สรวย ที่จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านห้วยหญ้าไซได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อให้มีคุณภาพตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 อีกทั้งยังให้ความสำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู เพราะถือว่า ครูเป็นปัจจัยสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยภารกิจหลักด้านการจัดการศึกษาประกอบด้วยจุดเน้นหลักคือ เน้นความแตกต่างของศักยภาพแต่ละบุคคล และเน้นคุณธรรมสำนึกรักท้องถิ่น เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาผู้เรียนได้ตามศักยภาพ สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและท้องถิ่น แต่จากรายงานการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) ของโรงเรียนบ้านห้วยหญ้าไซ ปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 พบจุดที่ควรพัฒนาที่สำคัญตรงกันคือ 1) การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้เข้มแข็ง ต่อเนื่อง และ 2) การพัฒนาผู้เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย

จากจุดที่ควรพัฒนาจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการนำแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) มาใช้ในการบริหารเพื่อการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการ PLC ในโรงเรียนบ้านห้วยหญ้าไซ เพื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงการทำงานของครูจากทำงานแบบเดิมที่ทำงานคนเดียว มาเป็นการทำงานร่วมกันเป็นทีม โดยมุ่งมั่นให้เกิดผลลัพธ์ต่อสมรรถนะทางวิชาชีพสำหรับครูและทักษะการเรียนรู้ของนักเรียน และชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะค่อย ๆ กลายเป็นวัฒนธรรมขององค์กรที่ขับเคลื่อนคุณภาพของผลผลิตของโรงเรียน และสร้างสรรคให้โรงเรียนเป็นสถานที่ที่อยู่แล้วมีความสุขทั้งของนักเรียน ครู และผู้บริหาร วิจารณ์ พานิช (2555) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Fullan (2005) ที่พบว่าโรงเรียนที่พัฒนาโดยรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านคุณภาพวิชาชีพของครู การสนับสนุนให้ครูเป็นผู้นำร่วม ทำงานร่วม และเรียนรู้ร่วมกัน ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาต่าง ๆ สูงขึ้นอย่างชัดเจน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการเชื่อว่าชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จะเป็นเครื่องมือในการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน เพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาไทยอย่างแท้จริง ณรงค์ ชุ่มทอง (2560) ปัจจุบันแนวคิดดังกล่าวได้ถูกกำหนดขึ้นเป็นนโยบายสำหรับการพัฒนาครูทั้งระบบ ตั้งแต่วิธีการฝึกอบรมครู การส่งเสริมให้ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันทำงานระหว่างกัน และการกำหนดเกณฑ์ประเมิน การเลื่อนวิทยฐานะของครูตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศนโยบายสำหรับการพัฒนาครูทั้งระบบและการกำหนดเกณฑ์ประเมินการเลื่อนวิทยฐานะของครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2560 (หนังสือ ศธ0206/ว21 ลงวันที่ 5 กรกฎาคม 2560) และตามหนังสือ ที่ ศธ 0206.3/ ว9 เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู ลงวันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2564 ที่มุ่งเน้นให้ข้าราชการครูมีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ สามารถปรับประยุกต์ แก้ไขปัญหา ริเริ่ม พัฒนา คิดค้น ปรับเปลี่ยน และสร้างการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อยกระดับและ

ขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายและยุทธศาสตร์ที่สำคัญของกระทรวงศึกษาธิการ

จากสภาพปัญหาและความจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยมีความเห็นว่าแนวคิดการพัฒนาคู่มือด้านการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จะทำให้เกิดการรวมตัวเพื่อแลกเปลี่ยน แบ่งปัน ร่วมเรียนรู้ประสบการณ์กับเพื่อนครู ทำให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ใหม่ และนำองค์ความรู้นั้นไปประยุกต์และปรับใช้โดยมุ่งมั่นให้เกิดผลลัพธ์ต่อสมรรถนะทางวิชาชีพสำหรับครูและการเรียนรู้ของนักเรียน ตามเป้าประสงค์ กลยุทธ์ ตลอดจนจุดเน้นสำคัญของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 อันจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาตัวครูในสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความเป็นมืออาชีพ นอกจากนี้ยังส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ มีคุณภาพด้านการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารเพื่อการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารเพื่อการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านห้วยหญ้าไซ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
3. เพื่อสร้างแนวทางการบริหารเพื่อการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ โดยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านห้วยหญ้าไซ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาแนวทางการบริหารเพื่อการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านห้วยหญ้าไซ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของการบริหารเพื่อการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

วิธีดำเนินการวิจัย โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลที่เป็น เอกสาร ตำรา งานวิจัย บทความ และอินเทอร์เน็ต ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อให้ได้องค์ประกอบของการบริหารเพื่อการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการ PLC

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ตารางการสังเคราะห์ข้อมูล

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาความต้องการจำเป็นของแนวทางการบริหารเพื่อการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ โดยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านห้วยหญ้าไซ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้ 1) ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในโรงเรียนบ้านห้วยหญ้าไซ จำนวน 30 คน 2) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการประเมินความต้องการจำเป็น โดยผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง และนำไปยังผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนบ้านห้วยหญ้าไซ เพื่อขออนุญาตดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัยด้วยตนเอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การประเมินความต้องการจำเป็นในการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ โดยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล โดย 1) ข้อมูลสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ใช้วิธีแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) 2) ข้อมูลการประเมินความต้องการจำเป็น เพื่อจัดลำดับความสำคัญใช้วิธี priority needs index (PNImodified)

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ โดยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านห้วยหญ้าไซ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้ 1) ยกร่างแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ โดยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านห้วยหญ้าไซ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยผู้วิจัยนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 และตอนที่ 2 มาเป็นข้อมูลในการยกร่างแนวทาง ฯ 2) ตรวจสอบแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ โดยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านห้วยหญ้าไซ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาความเหมาะสมของแนวทาง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ร่างแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ โดยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านห้วยหญ้าไซ ฯ 2) ประเด็นการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับแนวทาง ประกอบด้วย หลักการ การบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 3) แบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านห้วยหญ้าไซ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล โดยข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และแบบประเมินความเหมาะสมของแนวทาง ฯ ใช้การค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบของแนวทางการบริหารเพื่อการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ โดยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ องค์ประกอบของแนวทางการบริหารเพื่อการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่ามี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) การบริหารเพื่อการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ (1) การกำหนดวัตถุประสงค์ (2) การศึกษาผู้เรียน (3) การกำหนดเนื้อหา (4) การกำหนดยุทธวิธีในการสอน (5) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (6) การวัดและประเมินผล และ (7) การใช้ ข้อมูลย้อนกลับ 3) กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่ (1) การวางแผน (2) การปฏิบัติการ และ (3) การสะท้อนคิดผลการปฏิบัติงาน

2. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของแนวทางการบริหารเพื่อการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ โดยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า มีความต้องการจำเป็น โดยภาพรวม 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดยุทธวิธีในการสอน 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 3) ด้าน การศึกษาผู้เรียน

3. ผลการสร้างแนวทางการบริหารเพื่อการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ โดยกระบวนการ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า ความเหมาะสมของแนวทาง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากสรุปผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. การศึกษาองค์ประกอบของแนวทางการบริหารเพื่อการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ 2) การบริหารเพื่อการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ (1) การกำหนดวัตถุประสงค์ (2) การศึกษาผู้เรียน (3) การกำหนดเนื้อหา (4) การกำหนดยุทธวิธีในการสอน (5) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (6) การวัดและประเมินผล และ (7) การใช้ ข้อมูลย้อนกลับ 3) กระบวนการ PLC ได้แก่ (1) การวางแผน (2) การปฏิบัติการ และ (3) การสะท้อนคิดผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารสถานศึกษาเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเพราะมีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของคนในองค์กรที่มุ่งสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุ วัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คนในองค์กรร่วมกันกำหนด ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็น บุคคลที่มีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ตาม เป้าหมายที่ต้องการ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องจำเป็นต้องมีการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาอย่างหลากหลายเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้มีความเหมาะสมกับ บริบทขององค์กรหรือสถานศึกษา โดยให้การจัดการศึกษาเป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับ ประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ดังที่สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545) กล่าวถึง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 และ

แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ในมาตรา 6 ได้กำหนดความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้นการบริหารจัดการศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนไทยให้บรรลุความมุ่งหมายของการจัดการ สอดคล้องกับผลการวิจัยของพัชรกัญญ์ เมธาอักษรเกียรติ (2562) ตัวบทการศึกษาไทย 4.0 ของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อที่จะมุ่งสร้างเด็กและเยาวชนไทยให้มีความรู้ ความสามารถ และมีทักษะในการประยุกต์ให้เข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรม สร้างความคิดไปสู่สิ่งใหม่ ๆ โดยเป้าหมายของผู้เรียน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้วยการมุ่งให้เด็กเกิดทักษะ 3R และ 8Cs และด้านเป้าหมายของการจัดการศึกษา ถูกกำหนดไว้ 5 ประการ คือ 1) ประชาชนทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานอย่างทั่วถึง 2) ผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย ได้รับโอกาสและการบริหารทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม 3) ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐาน ผ่านระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุถึงขีดความสามารถและเต็มศักยภาพ 4) ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐาน สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลงผ่านกระบวนการผลิตซ้ำของภาคปฏิบัติทางสังคม 3 องค์ประกอบ คือ กิจกรรมทางสังคม การเป็นตัวแทนของตัวบทและการดำเนินการของตัวบท ได้หลอมรวมกลมกลืนกับแนวทางการพัฒนาประเทศภายใต้วาทกรรมบริบทการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนได้อย่างเป็นระบบ

2. การศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารเพื่อการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้
โดยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านห้วยหญ้าไซ พบว่า มีความต้องการจำเป็น โดยภาพรวม 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดยุทธวิธีในการสอน 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 3) ด้านการศึกษาผู้เรียน ทั้งนี้เนื่องจากในการจัดการเรียนรู้ผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาหลักการแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ให้กระจ่างแจ้ง เพื่อสามารถวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร ดังที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 25 - 26) ได้อธิบายถึง การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ไว้คือ การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นเป้าหมายสำคัญสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนสอดคล้องกับทศนา เขมมณี (2545 : 120) กล่าวถึงผู้เรียนเป็นสำคัญว่า การให้เป็นผู้เรียนเป็นจุดสนใจหรือเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด หรือเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงมากที่สุด ในกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งจะมองเห็นเป็นรูปธรรมได้จากบทบาทการแสดงออกของผู้เรียนในกิจกรรมหรือกระบวนการเรียนรู้ ดังนั้นภาพที่จะมองเห็นได้ง่ายและชัดเจนที่สุดจะอยู่ที่บทบาทของผู้เรียนในการเรียนรู้ นอกจากบทบาทของผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้แล้ว บทบาทครูถือเป็นปัจจัยที่สำคัญในการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากการศึกษาเปลี่ยนแปลง ลักษณะของผู้เรียนย่อมมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้มากขึ้น ดังที่ผลการวิจัยของคะณณะ อ่อนนาง (2561) ลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่

21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ผู้เรียนมีอิสระเลือกในสิ่งที่ตนเองพอใจ เป้าหมายในการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปทั้งรูปแบบของการสอน ความรู้ เนื้อหา ทักษะ หลักการ ทฤษฎี ห้องเรียน การวัดผลและประเมินผล ดังนั้นครูจึงจำเป็นต้องเข้าใจในบทบาทของครูในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับแนวคิดของ Kay, & Greenhill (2011) กล่าวถึงทักษะในศตวรรษที่ 21 ของครู ประกอบด้วย 3 กลุ่มทักษะ คือ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (learning and innovation skills) ทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี (information, media and technology skills) และทักษะชีวิตและการทำงาน (life and career skills) โดยในทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (learning and innovation skills) คือ แสดงถึงการเตรียมนักเรียนให้มีความพร้อมในการทำงานและดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21 แตกต่างจากอดีต โดยเฉพาะจะต้องใช้ทักษะการคิดสร้างสรรค์การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การสื่อสาร การร่วมมือในการทำงานสำหรับการใช้ชีวิตที่ซับซ้อนเพิ่มขึ้นและสิ่งแวดล้อมในการทำงานในโลกปัจจุบันโดยที่ทักษะที่จำเป็นได้แก่ การสร้างสรรค์นวัตกรรม (creativity and innovation) การที่นักเรียนมีการคิดอย่างสร้างสรรค์ สามารถทำงานอย่างสร้างสรรค์กับผู้อื่นได้ และเกิดนวัตกรรมที่ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย การคิดสร้างสรรค์ (think creatively) เป็นการใช้ความคิดที่อิสระในการออกแบบเทคนิค สร้างความคิดที่ใหม่และคุ้มค่า วางแผนอย่างละเอียด ปรับ วิเคราะห์และประเมินความคิดในการปรับปรุงและความพยายามในการสร้างสรรค์ ทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ (work creatively with others) สร้างความคิดใหม่เกี่ยวกับการพัฒนาจัดการและติดต่อสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ เปิดและตอบสนองเทคนิคใหม่ ๆ ที่หลากหลาย นำมาซึ่งการทำงาน แสดงความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ในงานและเข้าใจข้อจำกัดโลกในความเป็นจริงสู่การรับรองความคิดใหม่ เข้าใจถึงความล้มเหลว เปิดโอกาสในการเรียนรู้ สร้างสรรค์และนวัตกรรมระยะยาว

3. การสร้างแนวทางการบริหารเพื่อการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านห้วยหญ้าไซ พบว่า ความเหมาะสมของแนวทาง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากปัจจุบันในแต่ละชั้นเรียนจะมีผู้เรียนที่มีความสามารถที่หลากหลายและแตกต่างกัน ดังพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 10 ที่ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การศึกษาสำหรับคนพิการในวาระสอง ให้จัดให้ตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา นอกจากนี้แล้วในมาตรา 22 ยังระบุถึงหลักการจัดการศึกษาว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ต้องจัดการศึกษาที่พัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ครูทุกคนมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องแสวงหาวิธีการที่จะช่วยให้นักเรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งกระบวนการที่ทำให้ครูพัฒนาการเรียนรู้อาชีพของตนเองโดยมุ่ง

ผลสัมฤทธิ์ไปที่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองคือกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) หรือ PLC ดังที่ Well and Feun (2007 : 141) กล่าวไว้ว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) มีความเชื่อพื้นฐานที่ต้องการช่วยเหลือและส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนมีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน โดยผ่านกระบวนการพัฒนาวิชาชีพ นอกจากนี้ Vescio and others (2006) กล่าวถึงบริบทของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพนั้น การพัฒนาความสามารถและสมรรถนะต้องครอบคลุมการพัฒนาทั้งครูและผู้บริหารโรงเรียน หากผู้บริหารโรงเรียนเห็นคุณค่าและให้การสนับสนุน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูและการเรียนของนักเรียนได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ Hord (2004) กล่าวถึงผลลัพธ์ตามเป้าหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ใช้โรงเรียนของเครือข่ายการพัฒนา คือการเปิดโอกาสให้ครูและผู้บริหารโรงเรียนมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหา และตัดสินใจร่วมกันภายในโรงเรียนและพันธกิจที่สำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในโรงเรียนมุ่งเน้นพัฒนาสมรรถนะของครูและผู้บริหารเพื่อพัฒนาการเรียนของนักเรียน ขณะเดียวกันวีระ พลอยครบุรี (2545 : 85-86) กล่าวถึงการเรียนรู้ของนักเรียนว่า การเรียนรู้ของนักเรียนจะเกิดขึ้นได้ดีจากการได้คิดวิเคราะห์ และลงมือปฏิบัติ นักเรียนจึงควรเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน ส่วนครูมีบทบาทในการฝึกฝนการชี้แนะ การจัดเตรียมและอำนวยความสะดวก การจัดการเรียนรู้จึงเปลี่ยนไปเป็นการจัดการเรียนรู้แทนตามบทบาทของครูที่เปลี่ยนไปคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพการเรียนรู้ของครู และการเพิ่มคุณภาพการศึกษานั้นทำได้โดยการเพิ่มคุณภาพของครูสอดคล้องกับผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ ด้วยการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกรณีศึกษาโรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านเชียงราย) จังหวัดลำปางของ ณิชฐ์ รัตนศิริณิขกุล (2565) ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการพบว่า (1) สภาพการบริหารโรงเรียนเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน PLC ยังเป็นเรื่องใหม่สำหรับครู (2) ปัญหาครูบางท่านยังไม่เข้าใจระบบการบริหาร PLC (3) ครูต้องการให้มีการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรให้มีด้านการจัดการเรียนรู้ การจัดสิ่งแวดล้อม การจัดโครงสร้างขององค์การที่ยืดหยุ่น เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติด้วยกระบวนการ PLC 2) การสร้างรูปแบบพบว่าม็อดค์ประกอบ (1) หลักการ (2) ปัจจัยนำเข้า (3) กระบวนการ (4) ผลผลิต (5) ผลกระทบเชิงบวก (6) การคืนกลับข้อมูลเชิงสร้างสรรค์ และ (7) ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3) การทดลองใช้รูปแบบ พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจในการใช้รูปแบบ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 4) การถอดบทเรียนการใช้รูปแบบ พบว่ารูปแบบที่เหมาะสมกับการพัฒนาครูคือการได้มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการลงมือปฏิบัติจริง

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1.1 จากผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบของแนวทางการบริหารเพื่อการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) การบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ 3) กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังนั้นสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ควรเสนอ ผลักดัน หรือจัดให้มีนโยบายและงบประมาณสนับสนุนให้สถานศึกษาในสังกัด รวมถึงการประยุกต์ใช้เป็นกลยุทธ์ในการส่งเสริมนโยบายงานบริหารวิชาการของสถานศึกษาในสังกัด และรวมถึงการสร้างความร่วมมือ สร้างเครือข่ายระหว่างโรงเรียนในสังกัดให้เป็นสังคมชุมชนแห่งการเรียนรู้ อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเรียนรู้จนกลายเป็นวัฒนธรรมองค์การแห่งการเรียนรู้

1.1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนบ้านห้วยหญ้าไซ ที่เป็นกรณีศึกษา มีความต้องการจำเป็นในการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ โดยกระบวนการ PLC โดยภาพรวม 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดยุทธวิธีในการสอน 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 3) ด้านการศึกษาผู้เรียน ดังนั้นสำนักเขตพื้นที่การศึกษา ควรเสนอ ผลักดัน หรือจัดให้มีนโยบายในการส่งเสริมเสริม สนับสนุนให้โรงเรียนที่มีบริบทใกล้เคียงกับโรงเรียนบ้านห้วยหญ้าไซหรือโรงเรียนในสังกัด โดยการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของครูผู้สอนผ่านการแนะนำ ชี้แนะ กระตุ้นให้ครูและผู้บริหารสถานศึกษา ให้เกิดความรู้ ความตระหนักและมีทักษะในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนผ่านการจัดอบรมประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษา ผ่านการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.2 ข้อเสนอแนะสู่การปฏิบัติ

1.1.1 จากผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบของแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพประกอบด้วย 1) หลักการ 2) การบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ 3) กระบวนการ PLC ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ควรพัฒนากระบวนการตามรูปแบบการสร้าง PLC ในสถานศึกษาโดยการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของกระบวนการ PLC ให้ครูมีส่วนร่วมในการร่วมแลกเปลี่ยนและเรียนรู้ร่วมกันผ่านการลงมือปฏิบัติจริงผ่านการรวมกลุ่มครูเป็นชุมชน PLC ขนาดเล็กตามระดับชั้น ตามกลุ่มสาระ เป็นการสนทนาแลกเปลี่ยนอย่างไม่เป็นทางการเพื่อให้ครูเกิดบรรยากาศในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ประสบการณ์หรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

1.1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนบ้านห้วยหญ้าไซ มีความต้องการจำเป็นในการบริหารเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ โดยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยภาพรวม 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดยุทธวิธีในการสอน 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 3) ด้านการศึกษาผู้เรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดแนวทาง นโยบาย กลยุทธ์ร่วมกับงานวิชาการของโรงเรียนในการให้ครูผู้สอนร่วมมือออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของตนผ่านการร่วมแลกเปลี่ยนและเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ หรือตามระดับชั้น ให้มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของครู มีการนิเทศการสอน

อย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน รวมทั้งมีการจัดประชุมครูเพื่อพูดคุยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครู

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการบริหารเพื่อการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในกรณีศึกษาที่มีบริบทแตกต่าง

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารเพื่อการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในด้านการกำหนดยุทธวิธีในการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการศึกษาผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กฤษฎา สอนแก้ว. (2551). การศึกษาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีภาวะวิตและประเมินควบคู่กับการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4. ปรียญานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- โกลม ไพบูล. (2554). รายงานการวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้เองในรายวิชาคณิตศาสตร์วิเคราะห์. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- คมกริช ไชยทองศรี. (2561). การบริหารจัดการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนต้นแบบ ICT เพื่อการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน : พหุกรณีศึกษา. วิทยานิพนธ์ดุษฎี บัณฑิต สาขาวิชาการภาวะผู้นำทางการบริหารจัดการทางการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ฉลาด ปาโส. (2559). การพัฒนารูปแบบพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเองของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดกลาง. ดุษฎีนิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เฉลิมพงศ์ มีสมนัย. (2554). การบริหารทรัพยากรมนุษย์ตามหลักสมรรถนะ. ในประมวลสาระชุดวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์. (หน่วยที่ 14, หน้า 41-49). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2561). นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. นนทบุรี: พีบาลานซ์ ดีไซน์แอนด์ปริ้นติ้ง.

- ณัฐรา พลเสน. (2561). โมเดลการพัฒนาส่งเสริมการเกษตรตามบทบาทในการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ถนัด เดชทรัพย์. (2550). การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ตามหลักธรรมาธิบาล. ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- ทิตนา แคมมณี. (2555). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญญภัค วงษ์สุข. (2559). ความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารจัดการการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธารารัตน์ นาลัยเอาร. (2558). กลยุทธ์การพัฒนาครูประถมศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และ การจัดการศึกษาไปสู่การพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บรรจบ เนียมมณี. (2553). หลักการบริหาร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญชุม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
- ปรีชาติ ชมชื่น. (2555). รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีประสิทธิผลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- ปิยะวงษา โชคสถาพร. (2558). กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา โครงการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยีและ สิ่งแวดล้อม. ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำทางการศึกษา มหาวิทยาลัย สอนดุสิต.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2551). ทักษะ 5C เพื่อการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ไมตรี บุญทศ. (2554). การพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- วรลักษณ์ คำหว่าง. (2559). แนวทางพัฒนาทักษะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง. 6(1), 129-138.

- วีระยุทธ์ ชาตะกาญจน์. (2558). การวิจัยเชิงปฏิบัติการ Action Research. *วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี*. 2(1): 29-49.
- สมชัย จรรย์ไพบูลย์. (2555). รูปแบบการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- สมุห์ทิพย์ สิริธัมโม (การเพียร). (2561). รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2553). *คู่มือการจัดระบบการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้*. พระนครศรีอยุธยา: เทียนวัฒนา พรินท์ติ้ง.
- สุรียา ศรีโกคา. (2559). การพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อานัติ คงเหล่า. (2559). *สภาพปัญหาและความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนดรุณมาอาเรพุลนิธิ จังหวัดสตูล*. การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- Bardo, J. W. & Hartman, J. J. (1982). *Urban society : A systemic introduction*. New York: peacock.
- Brown, Warren B., and Moberg, Denis J. (1980). *Organizational Theory and Management : A Macro Approach*. New York : John Wiley & Sons.
- Hord, S. M. (1997). *Professional learning communities: Communities of continuous inquiry and improvement*. Texas: Southwest Educational Development Laboratory.
- Johnson, A. P. (2008). *A Short Guide to Action Research* (3rd ed.). Boston : Pearson Education.
- Joyce, B. & Weil, M. (2000). *Models of Teaching*. (6th ed.) Boston: Allyn and Bacon.
- Kaplan Robert S., and Norton David P. (1996 a). *The Balanced Scorecard : Translating Strategies into Action*. Boston : Harvard Business School Press.
- Senge, P. M. (1990). *The Fifth Discipline: The Art and Practice of the Learning Organization*. New York: Doubleday.

Sergiovanni, T. (1994). *Building community in schools*. San Francisco, CA: Jossey Bass.

Willer D. (1986). *Scientific Sociology: Theory and Method*. Englewood Cliff, N.J.: Prentice-Hall.